

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Επιμέλεια: Περιφέρεια Λιγυρίας

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΔΑΣΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΤΑΛΟΝΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ: ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΜΕ ΤΙΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

Κίνητρα για την προώθηση της διαχείρισης των δασών και της ανάγκης διατήρησης των μανιταριών

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής:

Τα δάση είναι μια ανανεώσιμη πηγή υπηρεσιών και υλικών πόρων. Στη Καταλονία η δασική δομή είναι αποτέλεσμα της έντονης ανθρώπινης επίδρασης, της εγκατάλειψης και της επακόλουθης έλλειψης διαχείρισης των δασών.

Το 63% της επιφάνειας της Καταλονίας καλύπτεται από δάση, από τα οποία το 77% ανήκει σε ιδιώτες. Αυτό σημαίνει ότι η τελική ευθύνη της διαχείρισης των δασών επαφίεται στους ιδιοκτήτες. Παρ' όλα αυτά, η διαχείριση θα πρέπει να εγγυάται τις διάφορες περιβαλλοντικές και κοινωνικές λειτουργίες που προσφέρουν τα δάση. Η κοινωνία χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο αυτές τις δασικές λειτουργίες ενώ ταυτόχρονα αυξάνει τις απαιτήσεις της για τον πλούτο που παράγουν τα δάση και την ευαισθητοποίηση της στο θέμα αυτό.

Συγκεκριμένα, η σημασία των μη ξυλωδών δασικών προϊόντων είναι πολύ μεγάλη στο Μεσογειακό περιβάλλον. Η δωρεάν συγκομιδή τους είναι δεδομένη για ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, οι διαχειριστές φυσικών πόρων μπορεί να χρειάζονται νέα κίνητρα που θα ενθαρρύνουν τη διαχείριση των δασών και ως εκ τούτου θα εγγυούνται και τη διατήρηση των μανιταριών. Τα οικονομικά μέσα εμφανίζονται ως μια ενδιαφέρουσα επιλογή που συμβάλλει στη διαφοροποίηση της χρηματοδότησης αυτής της διαχείρισης.

Υπήρξαν δύο πιλοτικές περιπτώσεις πληρωμών για μανιτάρια. Η κοινή ιδέα είναι ότι οι συλλέκτες θα πληρώνουν, μέσω μιας άδειας, για τη δραστηριότητα που ασκούν και ότι τα χρήματα θα επιβραβεύουν τον ιδιοκτήτη του δάσους για τη διεξαγωγή ορισμένων δασοκομικών πρακτικών που διατηρούν ή βελτιώνουν τους πόρους των μανιταριών. Η καταβολή χρημάτων στο δημόσιο δάσος είναι ένα ενιαίο τέλος για το δικαίωμα συγκομιδής μανιταριών κατά την περίοδο του φθινοπώρου, ενώ στο ιδιωτικό δάσος η καταβολή παραχωρεί το δικαίωμα για την καθημερινή συγκομιδή.

Μια πιλοτική εφαρμογή σε δημόσιο δάσος βασίστηκε σε ένα ερωτηματολόγιο το οποίο αναρτήθηκε στο διαδίκτυο για να ελεγχθεί η αποδοχή του συστήματος των αδειών από τους συμμετέχοντες, δηλαδή από εκείνους που καταβάλλουν πληρωμή για την συγκομιδή μανιταριών. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το σύστημα είναι μάλλον αποδεκτό.

Η δημιουργία της ειδικής πληρωμής βασίστηκε στη γνώμη εμπειρογνομόνων και στις αναφορές παρόμοιων συστημάτων σε άλλες κοντινές περιοχές. Επίσης λήφθηκε υπόψη και η μελέτη αποτίμησης των Martínez de Aragón et al (2010). Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, η ελάχιστη τιμή της δραστηριότητας αναψυχής ανήλθε σε περίπου 30 ευρώ/άτομο/ημέρα κατά την περίοδο 2001-2003. Μέσω αυτής της αναφοράς αναγνωρίζεται ότι η καθιέρωση μιας τιμής θα μειώσει το πλεόνασμα του καταναλωτή, δηλαδή, τα οφέλη της δραστηριότητας για αυτόν που μαζεύει τα μανιτάρια. Στόχος είναι να συλλεχθεί μέρος του πλεονάσματος των καταναλωτών, καθώς θα προσφέρονται και άλλα οφέλη. Οι εμπειρογνώμονες πρότειναν για τη δημόσια δασική έκταση την διαφορετική μεταχείριση των ντόπιων, όσον αφορά το ποσό της πληρωμής, με στόχο την αύξηση της αποδοχής της πληρωμής. Στον ιδιωτικό τομέα, τα κριτήρια του ιδιοκτήτη του δάσους σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες καθορίζουν την πληρωμή για την συγκομιδή των μανιταριών.

ΚΕΝΤΡΟ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑΛΟΝΙΑΣ

Τίτλος: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΡΟ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΟΝΙΑ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- ανάπτυξη μιας πιλοτικής δράσης για τη δημιουργία μηχανισμών PES, που σχετίζονται με τις υπηρεσίες παράδοσης και με τις ρυθμίσεις νερού (ποιότητα και ποσότητα), που προάγει η δασική διαχείριση

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής:

Η περιβαλλοντική συμβολή των δασών στον υδρολογικό κύκλο προσδίδει μεγάλες δυνατότητες στον δασικό τομέα. Υπό την έννοια αυτή, το Κέντρο Δασικής Ιδιοκτησίας της Καταλονίας (PFC) έχει αναπτύξει μια πιλοτική δράση με βάση τη δημιουργία μηχανισμών για τις πληρωμές των υπηρεσιών του οικοσυστήματος (PES) σε σχέση με το νερό και το δάσος, ιδιαίτερα για τις υπηρεσίες ρύθμισης των υδάτων που προωθούν τη δασική διαχείριση.

Για το σκοπό αυτό, μελετήσαμε την αποτελεσματική χρήση του νερού από στα χαλέπια πεύκη και στις δρυς για την εφαρμογή διαφόρων τύπων διαχείρισης, χωρίς εφαρμογή του μοντέλου δασοκομίας. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του προσομοιωτή GOTILWA + (CREAF, 2009) και τα αποτελέσματα δείχνουν, ότι σε όλα τα δοκιμασμένα δασικά πρότυπα παρατηρείται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του νερού μέσω της βλάστησης συγκριτικά με δάση, στα οποία δεν υπάρχει διαχείριση. Μελετήσαμε επίσης τους πιθανούς μηχανισμούς εφαρμογής του PES (φορείς, νομικό πλαίσιο, πηγές χρηματοδότησης, κλπ.) στη σχέση δάσους και νερού στην Καταλονία.

Χάρη στις μελέτες που διεξάγονται στο πλαίσιο του έργου SylvaMED, έχουμε την δυνατότητα να κάνουμε μια σημαντική διάδοση των πληροφοριών σχετικά με τα συστήματα PES.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΡΑΣΑ

Τίτλος: ΠΩΣ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥΝ ΟΙ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (PES) ΓΙΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΑΣΗ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- Εύρεση μεθόδου αξιολόγησης για την ευπάθεια του δασικού υδροκρίτη στην διάβρωση και τη θολότητα
- Προστασία των υγροτόπων στα ιδιωτικά δάση
- Προστασία των λεκανών απορροής φυσικών υδάτων

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής:

1. Ευαισθησία στη διάβρωση (Siagne, Var και Alpes-Maritimes). Ο στόχος ήταν να έχουμε μια μέθοδο για την αξιολόγηση της ευπάθειας του δασικού υδροκρίτη έναντι της υδρικής διάβρωσης και της θολότητας. Αυτό δείχνει τη θετική επίδραση του δάσους στους εμπλεκόμενους φορείς μέσα σε ένα σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού. Η μέθοδος χρησιμοποιεί ένα μοντέλο (GIS), το οποίο αναδίδει την παγκόσμια ευπάθεια του δασικού υδροκρίτη στη διάβρωση ανάλογα με το είδος των δασικών συστάδων. Η μοντελοποίηση της δασικής απώλειας, προσομοιώνοντας τη φωτιά, την ασθένεια, την ξηρασία ή την υπερεκμετάλλευση, δείχνει με ακρίβεια την υψηλή ευαισθησία στη διάβρωση και την εμφάνιση της θολότητας στις εν λόγω περιοχές.
2. Υγρότοποι (Verdon). Υπάρχουν πολλοί υγρότοποι στα ιδιωτικά δάση. Έτσι δουλέψαμε σε συνεργασία με το Φυσικό Περιφερειακό Πάρκο Verdon, το οποίο είναι υπεύθυνο για την προστασία τους. Οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών δασών, συναντήθηκαν για να γνωρίσουν καλύτερα τις πρακτικές τους και να ενημερωθούν για τη σημασία διατήρησης των χώρων, που παίζουν ρόλο στην αποθήκευση του νερού και έχουν πολύ υψηλή βιοποικιλότητα. Η δράση αυτή θα υποβληθεί από την Περιφερειακή Υπηρεσία Υδάτων (Δημόσιος Φορέας), η οποία λαμβάνει τους φόρους που εισπράττονται από τους καταναλωτές του νερού, και χρησιμοποιεί ένα μέρος από τα χρήματα για τη συντήρηση και την καλή διαχείριση των υγροτόπων.
3. Ποιότητα του νερού (πόλη της Gap). Για την πόλη της Gap, έχουμε γράψει ένα σχέδιο δασικής διαχείρισης που αφορά τις άμεσες και τις εσωτερικές ζώνες προστασίας 6 λεκανών απορροής υδάτων, με τη συμμετοχή 21 ιδιοκτητών δασών στα 12 εκτάρια. Έχουμε διαπιστώσει ότι αυτοί οι ιδιοκτήτες γνωρίζουν καλύτερα τις χρήσεις και τους στόχους τους. Ο δήμος είναι έτοιμος να λάβει υπόψη τη δασική διαχείριση με σεβασμό στις χρήσεις των ιδιοκτητών και με ανάληψη των οικονομικών θεμάτων για βοήθεια στη διαχείριση και στις πιθανές υπερβάσεις.

Βρήκαμε ένα είδος "συστήματος πληρωμών" για περιβαλλοντικές υπηρεσίες που παραδόξως δεν έχουν αναγνωριστεί. Ο δικαιούχος αναλαμβάνει ένα μέρος του κόστους της πρόληψης των πυρκαγιών στα δάση, που βρίσκονται γύρω από τη λίμνη, η οποία παρέχει πόσιμο νερό.

Πραγματοποιήθηκαν διάφορες μελέτες για να δείξουν το ρόλο του δάσους, ώστε να είμαστε σε θέση να λάβουμε κάποιο είδος «αποζημίωσης». Σχετικά με τους υγροτόπους, η ιδέα είναι ότι οι ιδιοκτήτες των δασών μπορούν να βοηθηθούν για την καλύτερη διαχείριση. Λαμβάνοντας υπόψη τη διάβρωση και τη θολότητα, ο στόχος είναι να παρθούν ορισμένα μέτρα για την αραιώση και την εκμετάλλευση των δασικών συστάδων, έτσι ώστε να βρεθεί μια συμφωνία νικητής -νικητής μεταξύ των ιδιοκτητών δασών και των τοπικών φορέων.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να μελετηθούν σε κάθε περίπτωση.

Το συνδικάτο που χειρίζεται την παροχή πόσιμου νερού για τις πόλεις στο κόλπο του Saint Tropez είχε καταβάλει €50.000 (€6,25/ha/έτος) στο συμβόλαιο των πρώτων τεσσάρων ετών, το οποίο ακολουθήθηκε από άλλο ένα κόστους €72.40 (€9/ha/έτος). Αυτά τα ποσά χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση έργων συντήρησης στο πλαίσιο της πρόληψης δασικών πυρκαγιών, στο δάσος που βρίσκεται στις πλαγιές. Το ποσό ταιριάζει με το μέρος της αυτοχρηματοδότησης που οι γύρω πόλεις θα πρέπει να φέρουν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ

LANGUEDOC - ROUSSILLON

Τίτλος: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΣΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΔΑΣΗ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- Να βρεθούν οι τεχνικοί και οικονομικοί όροι, έτσι ώστε η κοινωνική λειτουργία του δάσους να είναι αποδεκτή από τους ιδιώτες ιδιοκτήτες και να είναι ενσωματωμένη στη δασική διαχείριση
- Να γνωρίσει στους δυνητικούς ενδιαφερόμενους, όπως τις τοπικές αρχές, στον τουρισμό και στους φορείς αναψυχής, καθώς και στους φυσικούς χρήστες του χώρου, την επείγουσα ανάγκη της συμμετοχής τους στο PES
- Να υποστηριχτεί και να τονωθεί η βιώσιμη διαχείριση των μεσογειακών ιδιωτικών δασών με ευγνωμοσύνη στις λειτουργίες και στις υπηρεσίες τους.

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής

Σε ορισμένες δασικές χώρες, και σε κάποιες τουριστικές περιοχές, στις παρυφές των πόλεων, η συχνή επίσκεψη του κοινού μπορεί να είναι σημαντική: όλα τα είδη δραστηριοτήτων μπορεί να δημιουργήσουν υποβάθμιση και συγκρούσεις με τις πράξεις διαχείρισης, και μπορεί να απειλήσουν την επιβίωση των φυσικών οικοτόπων. Ο έλεγχος αυτών των επισκέψεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη διατήρηση και τη διαχείριση των μεσογειακών δασών: η πιλοτική περιοχή στο Φυσικό Πάρκο Narbonnaise επιλέχθηκε λόγω του μεγάλου τουρισμού της. Είναι απαραίτητη η παροχή βοήθειας στους ιδιώτες ιδιοκτήτες δασών για την κοινωνική λειτουργία, την ισορροπία και την υγεία του πληθυσμού: μελετητικές προτάσεις πρέπει να γίνουν στους ιδιοκτήτες δασών του Φυσικού Πάρκου του Narbonnaise, για τη θεραπεία άναρχων επισκέψεων και υποβαθμίσεων, και για τη θετική προσέγγιση του ανοίγματος του δάσους.

Ο διάλογος και η εταιρική σχέση μεταξύ των διοργανωτών δραστηριοτήτων και των τοπικών αρχών, που είναι επιφορτισμένες με τις ανάγκες αναψυχής, καθώς και των ιδιοκτήτων δασών, πρέπει να ξεκινήσει: το βήμα που έγινε στις 3 πιλοτικές περιοχές (Φυσικό Πάρκο του Narbonnaise-Aude-, Όρος Canigou βουνού (Ανατολικά Πυρηναία) και η περιοχή Lamalou les Bains (Hérault) ήταν να κληθούν για την εύρεση πιθανών συγκλίσεων ανάμεσα στους στόχους τους και στα μέσα για την υλοποίησή τους.

Για τους ανθρώπους ισχύει ότι «η φύση ανήκει σε όλους» και ότι η ανάγκη τους για αυτήν είναι ακόρεστη. Οι πολίτες δεν γνωρίζουν τη φύση πολύ καλά και πολλοί από αυτούς δεν συνειδητοποιούν τις συνέπειες της υποβάθμισης της στην επιβίωση της πανίδας και της χλωρίδας. Οι προσπάθειες για την πληροφόρηση του κοινού πρέπει να συνεχιστούν, ειδικά όσο αφορά την γνώση των ιδιωτών για τη δασική διαχείριση, τους κανόνες καλής συμπεριφοράς στο φυσικό περιβάλλον και τη συμβολή τους στην προστασία : οπότε, πώς επιλέγονται οι διαδικασίες για ένα ορθό έλεγχο, προκειμένου να γίνουν αντιληπτά τα σωστά μηνύματα; Η κάρτα “multi-pass” έχει προταθεί στην πιλοτική περιοχή Lamalou les Bains.

Θέλαμε η χρήση μεθοδολογίας να είναι πλήρως ενσωματωμένη στις ευρύτερες ανησυχίες της αιφόρου δασικής ανάπτυξης: το σύστημα PES μπορεί να βοηθήσει στην οικονομική διαχείριση της χαμηλής δασικής απόδοσης και στην πρόληψη πυρκαγιών (όπως στην πιλοτική περιοχή του φυσικού πάρκου της Narbonnaise). Επίσης, μπορεί να συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη, με την υψηλή συνεισφορά της δασικής ιδιοκτησίας στις τοπικές τουριστικές δραστηριότητες (όπως στην πιλοτική περιοχή του Όρους Canigou).

Δουλέψαμε περίπου 3 τύπους PES:

1/ μια ολοκληρωμένη πληρωμή για την κοινωνική λειτουργία με τη συλλογική έννοια που της δίνεται σε ένα ιδιωτικό δάσος

2/ βοήθεια στην εμφάνιση και στην βιώσιμη ανάπτυξη των εγκαταστάσεων αναψυχής σε ένα ιδιωτικό δάσος

3/ τη σύσταση της κάρτας «multi-pass», η οποία παρέχει ένα είδος δικαιώματος χρήσης του ιδιωτικού δάσους

Τα έργα στις πιλοτικές περιοχές δείχνουν ότι ο τύπος PES με αριθμό 1 (πληρωμένες από τις τοπικές αρχές) είναι η πιο αποδεκτός, όσο οι στόχοι έχουν συλλογικές έννοιες και τείνουν προς την κατεύθυνση των δραστηριοτήτων αναψυχής στο δάσος.

Στην πιλοτική περιοχή Lamalou les Bains, η έννοια της κάρτας-πάσου είναι πιο δύσκολο να γίνει αποδεκτή, λόγω του ότι δεν είναι πολύ δημοφιλής. Πιθανών να προταθεί ένα σύστημα PES, τύπου 1.

Ωστόσο, το σύστημα PES τύπου 2 είναι επίσης αποδεκτό, επειδή μπορεί να δημιουργήσει παράλληλες οικονομικές δραστηριότητες: είναι όμως πιο περίπλοκο να λάβει χώρα, έτσι απλά το περιγράψαμε στο έργο SYLVAMED.

Καταλήγουμε σε μια εκτίμηση που περιλαμβάνει απαραίτητα όλες τις δαπάνες της οργάνωσης, της λειτουργίας και της εποπτείας, για μια βιώσιμη ανοιχτή δασική εγκατάσταση και για τη συνεχή παρακολούθηση των δασών.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΛΙΓΟΥΡΙΑΣ

Τίτλος: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΥΔΡΟΓΕΩΛΟΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

Μείωση των υδρολογικών και γεωμορφολογικών κινδύνων

Αύξηση της αξίας του ξύλου (εξεύρεση οφελών για τους ιδιοκτήτες δασών), δημιουργώντας μια μικρή αλυσίδα ξύλου με τους τοπικούς χρήστες (μικρά εργοστάσια παραγωγής ενέργειας από βιομάζα, προϊόντα ξύλου, κ.τ.λ.)

Εξήγηση - για τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη - των οφελών, των κοινωνικών χρήσεων και των περιβαλλοντικών δασικών υπηρεσιών σε κρίσιμους τομείς, από υδρογεωλογική άποψη

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής

Η πιλοτική δράση στο έδαφος έχει προγραμματιστεί, σε μια συγκεκριμένη περιοχή μελέτης.

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στη κοιλάδα Polcevera, ακριβώς πίσω από την πόλη της Γένοβας και συμπεριλαμβάνει τρεις Δήμους: Ceranesi, Mignanego και Camprodonne. Η ζώνη αυτή επιλέχθηκε επειδή βρίσκεται αρκετά κοντά στην αστική περιοχή της Γένοβας, η δασική κάλυψη είναι πολύ εκτεταμένη και επειδή υπάρχουν πολλές διάσπαρτες προβληματικές καταστάσεις, όπως υδρογεωλογικοί κίνδυνοι και μη-σταθερά εδάφη, καθώς και πολλά ανθρωπογενή στοιχεία που εκτίθενται σε αυτούς τους κινδύνους.

Σε αυτή την περιοχή οι ακόλουθες ενέργειες είχαν πραγματοποιηθεί:

Μελέτες και έρευνες: γεωλογικές και δασικές μελέτες σε ένα συγκεκριμένο τμήμα του εδάφους, το οποίο σήμερα έχει εγκαταλειφθεί και παρουσιάζει συνεκτικό υδρογεωλογικό κίνδυνο - η έρευνα ακινήτων στις περιοχές που μελετήθηκαν έδειξε περισσότερες από 120 ομάδες ιδιοκτητών, με μέσο όρο λιγότερο από 100m² των επιφανειών. Ένας μεγάλος αριθμός ιδιοκτητών ενεπλάκη

Κυβερνητικές δραστηριότητες: 6 συναντήσεις με δημόσιους λειτουργούς και τεχνικούς της περιφέρειας της Λιγουρίας και των εμπλεκόμενων Δήμων - 5 συναντήσεις με τους ιδιώτες ιδιοκτήτες, τους Δήμους, τις δασικές εταιρείες και τους φορείς, για την συνεργασία και τη δημιουργία μιας οικονομικά βιώσιμης αλυσίδας ξυλείας. Η Εταιρεία για τη δημιουργία Τοπικής Κοινοπραξίας μεταξύ των ιδιοκτητών και των επιχειρήσεων γεννήθηκε μέσα από τα έργα του SylvaMED.

Ανάλυση του κόστους και της ωφέλειας της τοπικής αλυσίδας εφοδιασμού του ξύλου και μελέτη σχετικά με το ενδεχόμενο PES για την χρήση του ξύλου σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από υδρογεωλογικές συνθήκες κινδύνου. Ειδικότερα, υπολογίστηκαν το κόστος και τα οφέλη της τοπικής αλυσίδας εφοδιασμού ξυλείας

Για την λειτουργία ενός συστήματος PES είναι απαραίτητο να προγραμματιστούν κάποιες δραστηριότητες για την ανάπτυξη της αλυσίδας εφοδιασμού ξυλείας και των λοιπών προϊόντων ξύλου:

- αύξηση της ζήτησης ντόπιου ξύλου, μέσα από το σχεδιασμό μικρών μονάδων θέρμανσης στα δημόσια κτίρια των Δήμων
- εκτίμηση της πιθανής εξοικονόμησης που θα μπορούσαν να έχουν κάθε χρόνο οι Δήμοι, μετά την αλλαγή των παραδοσιακών φυτών για θέρμανση (σε ένα σχολείο, για παράδειγμα).

Ένα μέρος αυτής της εξοικονόμησης θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από τους Δήμους, ως πληρωμή για τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες. Για ένα εκτάριο δασοκομίας στην πιλοτική περιοχή, εκτιμήθηκε ότι η εξοικονόμηση, που επιτυγχάνεται από την αποκλειστική χρήση τοπικής ξυλείας για την παραγωγή ενέργειας από βιομάζα, (αντί των υπάρχοντων εγκαταστάσεων καυσίμων) είναι περίπου €20.000, τα οποία αρκούν για τη θέρμανση δύο δημόσιων κτιρίων.

Αυτό το PES θα μπορούσε να δοθεί στην Κοινοπραξία των Ιδιοκτητών και των Επιχειρήσεων για περαιτέρω δραστηριότητες και για τη διατήρηση της περιοχής. Αυτό είναι το πρώτο "PES" που θα μπορούσε να αναπτυχθεί στο έδαφος, προκειμένου να επιβάλει μια τοπική δασική οικονομία, ενώ στο μέλλον, η

Κοινοπραξία θα μπορούσε να αναπτύξει άλλα PES, όπως οι κάρτες για τη συλλογή μανιταριών, ή οι ψυχαγωγικές κάρτες σε δομημένους πράσινους χώρους για υπαίθριες δραστηριότητες, κλπ.

Το πρόβλημα που πρέπει να λυθεί είναι η δυσκολία να μεταδοθεί η ιδέα των πληρωμών για τις κοινωνικές χρήσεις ενός φυσικού πόρου: οι πληρωμές γίνονται περισσότερο αποδεκτές όταν οι άνθρωποι βλέπουν τα οφέλη και την αξία τους (σε σχέση με την εξοικονόμηση χρημάτων ή τις επενδύσεις στο έδαφος).

Τίτλος: ΣΥΛΛΟΓΗ ΜΑΝΙΤΑΡΙΩΝ ΣΤΗ ΛΙΓΟΥΡΙΑ: Η ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ STURA

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- Να ευαισθητοποιηθούν οι πολίτες, οι κάτοικοι και οι τουρίστες για την αξία του δάσους
- Να αυξηθεί ο αριθμός των χρηστών των τοπικών μανιταριών και ο αριθμός των καρτών που αποκτήθηκαν
- Να αναπτυχθεί μια τοπική οικονομία που βασίζεται στον τουρισμό και στα μη ξυλώδη προϊόντα

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής

Σε μια περιοχή της Λιγουρίας (Stura Valley, περίπου 20 χλμ. από τη Γένοβα), μια Κοινοπραξία δημόσιων και ιδιωτικών ιδιοκτητών μαζί με επιχειρήσεις έχει αναπτύξει έναν κανονισμό για την συγκομιδή μανιταριών, την οποία προβλέπει το σύστημα PES, μέσω μιας κάρτας για συλλογή. Η Κοινοπραξία αναπτύσσει καινοτόμα εργαλεία που σχετίζονται με την κάρτα: χρησιμοποιεί τη τεχνολογία της επικοινωνίας για να δώσει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το έδαφος (κωδικούς QR, πάνελ γύρω από τις οδούς και τα σύνορα των δασών), καθιστώντας παράλληλα την διαδικασία της πληρωμής στην περιοχή φιλικότερη.

Αυτά τα εργαλεία επικοινωνίας μπορεί να δημιουργήσουν ως μια νέα σχέση μεταξύ των ιδιοκτητών δασών και του πολίτη.

Η παρουσία της τοπικής Κοινοπραξίας είναι βασική προϋπόθεση για τη βιωσιμότητα του συγκεκριμένου συστήματος PES και ίσως και για τα άλλα είδη PES, στη περίπτωση της Λιγουρίας. Σε άλλες γειτονικές περιοχές έχουν αναπτυχθεί παρόμοια συστήματα PES για τη συλλογή μανιταριών από κάθε Δήμο. Ακόμα και σε αυτόν τον τομέα το ποσοστό των ιδιοκτητών είναι πολύ υψηλό και για αυτό, είναι απαραίτητη η δημιουργία μιας σχέσης μεταξύ των ιδιωτικών και των δημόσιων ιδιοκτητών, προκειμένου να διαχειριστούν τα δάση και τους δρόμους για την ευκολότερη πρόσβαση..

Προβλέπεται η πληρωμή της κάρτας για το μάζεμα μανιταριών. Τα κεφάλαια που προκύπτουν από το μάζεμα χρησιμοποιούνται για να αντισταθμίσουν τις δαπάνες για τη συντήρηση των τοπικών δασικών οδών.

Οι κανόνες του PES είναι οι εξής:

1. Καμία πληρωμή για τους κατοίκους, ακόμη και αν δεν είναι ιδιοκτήτες γης
2. Καμία πληρωμή για τους ιδιοκτήτες γης
3. Πληρωμή καθημερινής κάρτας €8
4. Καταβολή ετήσιας κάρτας €30

Η Κοινοπραξία παρατήρησε κάποιες δυσκολίες στην αποδοχή του PES:

- Σε ορισμένους δήμους κοντά στις περιοχές της Κοινοπραξίας οι κάτοικοι πληρώνουν για μια κάρτα συλλογής (έστω ένα συμβολικό ποσό €5 ετησίως) και έτσι η κάρτα της Κοινοπραξίας τους δημιούργησε κάποια δυσарέσκεια.
- Εξετάζεται αυτό το είδος PES, για την προώθηση του τουρισμού στον τομέα αυτό, με αποτέλεσμα να μην είναι βολικό να πληρώσουν οι συλλέκτες

- Είναι δύσκολο να διακρίνεις με ακρίβεια τα σύνορα των συνδεδεμένων ιδιοκτητών αν βρίσκεσαι απ' έξω, επειδή οι χάρτες των ακινήτων εξακολουθούν να μην είναι καλά καθορισμένοι

Ο υπολογισμός των αποτελεσμάτων αυτού του συστήματος PES είναι πολύ δύσκολος, επειδή εξαρτάται από 2 στοιχεία: την προθυμία των συλλεκτών για αγορά της κάρτας, το πρόβλημα του ελέγχου και τις καιρικές συνθήκες, που μπορεί να μην είναι ευνοϊκές για την ανάπτυξη των μανιταριών.

Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της άνοιξης του 2011, ορισμένοι συλλέκτες αγόρασαν κάρτες. Μετά από μερικούς μήνες διαπιστώθηκε πως, η συγκομιδή δεν ήταν καλή, και έτσι η κοινοπραξία αποφάσισε να επιστρέψει τα χρήματα για τις κάρτες, αφήνοντας την κάρτα για το έτος 2012.

Έτσι, κάθε χρόνο, τα έσοδα της κοινοπραξίας θα μπορούσαν να αλλάξουν από μερικές χιλιάδες ευρώ σε πάνω από 100 χιλιάδες ευρώ.

ΔΑΣΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ

Τίτλος: ΕΦΑΡΜΟΓΗ PES ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΑΣΤΙΚΑ ΔΑΣΗ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΠΟΛΗ ΤΗΣ CELJE, ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- Να εξεταστεί η επιθυμία των ιδιωτών ιδιοκτητών δασών να καταστεί δυνατή η προετοιμασία της υποδομής αναψυχής στην ιδιοκτησία τους με αντάλλαγμα ένα ορισμένο ποσό αποζημίωσης, που θα καταβάλλεται από το δήμο
- Στήριξη της κοινωνικής/ψυχαγωγικής χρήσης του δάσους και προώθηση της πολλαπλής χρήσης του δάσους στα ιδιωτικά δάση
- Προώθηση Δασικής Υπηρεσίας και υποστήριξη τη συμμετοχής διαφόρων φορέων
- Στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης, μέσω της εξέτασης των δυνατοτήτων για ένα πρόσθετο οικονομικό εισόδημα για τους ιδιώτες ιδιοκτήτες δασών, για την παροχή υπηρεσιών οικοσυστήματος στις δασικές περιοχές τους
- Ενημέρωση ιθυνόντων δασικής πολιτικής για την ιδέα του συστήματος PES, με σκοπό ενθαρρυνθούν και να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την πολλαπλή σημασία του δάσους.

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής

Η πρόσφατη ανάπτυξη ξεκίνησε στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Η έρευνα για την τρέχουσα κατάσταση των αστικών δασών της Celje (Hostnik, 1993) και η μελέτη για την ανάπτυξη των κοινωνικών λειτουργιών των αστικών δασών, μαζί με τις αναδυόμενες συγκρούσεις μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων συμφερόντων, τόνισαν την ανάγκη για τον μακροπρόθεσμο προσανατολισμό της διαχείρισης των δασών. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποδέχθηκε την πρωτοβουλία της τοπικής μονάδας Δασικής Υπηρεσίας και προώθησε την προετοιμασία του σχεδίου στρατηγικής για τα αστικά δάση της Celje. Το σχέδιο παράχθηκε από τη Δασική Υπηρεσία και επιβεβαιώθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από συζήτηση με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το πολεοδομικό σχέδιο στρατηγικής για τα δάση του 1996 επεσήμανε τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές και προτεραιότητες για την αστική ανάπτυξη των δασών:

- Προστασία αστικών δασών από την τοπική νομοθεσία,
- Βελτίωση της δομής ιδιοκτησίας με την εξαγορά των ιδιωτικών δασών,
- Προσαρμογή της δασικής διαχείρισης,
- Ανάπτυξη ψυχαγωγικών και εκπαιδευτικών δυνατοτήτων,
- Εντατικές και συνεχείς δημόσιες σχέσεις, και
- Διασφάλιση των σταθερών χρηματοδοτικών πόρων για τη διαχείριση.

Κατά την επόμενη περίοδο, η αστική ανάπτυξη και οι απαιτήσεις προς τα δάση αυξήθηκαν. Επίσης η ευρύτερη περιοχή γύρω από την πόλη έγινε δημοφιλής για τον αστικό πληθυσμό. Λόγω της ιδιωτικής ιδιοκτησίας στον τομέα αυτό, οι συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων χρηστών των δασών επρόκειτο να γίνουν πιο εμφανής. Για το λόγο αυτό, η Δασική Υπηρεσία αποφάσισε να ερευνήσει τις επιλογές για την κατεύθυνση της ψυχαγωγικής χρήσης σε καθορισμένη περιοχή, προστατεύοντας την υπόλοιπη δασική έκταση από την ακατάλληλη χρήση και τις συγκρούσεις. Δύο πιλοτικές περιοχές επιλέχθηκαν στα αστικά δάση της Celje: η περιοχή Lokrovce (210 εκτάρια) και η περιοχή Lahovna (155

εκτάρια), οι οποίες χαρακτηρίζονται ως άκρως κατακερματισμένες ιδιωτικές δασικές ιδιοκτησίες με μέση έκταση τα 1,72 εκτάρια.

Επιλέχτηκαν τα βασικά θέματα και οι κατευθυντήριες γραμμές του ερωτηματολογίου για τη συνέντευξη των ιδιοκτών δασών, καθώς και οι πιθανές θέσεις για την καθιέρωση μονοπατιών πεζοπορίας και ποδηλασίας. Τα αποτελέσματα θα συγκριθούν με την δυνατότητα και την προθυμία του τοπικού δήμου να πληρώσει για τη δημόσια χρήση για λόγους αναψυχής με την οικονομική αποζημίωση που θα λάβει από τους επηρεαζόμενους ιδιοκτήτες δασών.

Τα κεφάλαια που παρέχονται από το Δήμο χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των δασικών μέτρων (προετοιμασία της υποδομής) και την αντιστάθμιση της περιορισμένης παραγωγής ξυλείας για τους ιδιοκτήτες δασών. Κάθε ιδιοκτήτης δασών λαμβάνει ένα συγκεκριμένο ποσό αποζημίωσης, που επιτρέπει την προετοιμασία των πρόσθετων υποδομών αναψυχής στο δάσος του. Ο Δήμος ευνόησε και υποστήριξε τις δραστηριότητες που προωθούν υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων, οι οποίες είναι επιθυμητές από τους κατοίκους της περιοχής. Ως εκ τούτου, η αποζημίωση που λαμβάνουν από το Δήμο θεωρείται ότι είναι αποδεκτή για τις υπηρεσίες που παρέχονται. Μια ενδεχόμενη μέθοδος αποτίμησης (προθυμία για αποδοχή) χρησιμοποιήθηκε για να αξιολογηθεί το ποσό της πληρωμής.

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΑΓΡΟΝΟΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΑΝΙΩΝ

Τίτλος: ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ PES ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΔΑΣΗ

Βασικοί στόχοι της καλής πρακτικής:

- Προώθηση των κοινωνικών χρήσεων αναψυχής του δάσους
- Προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών που να είναι πρόθυμοι να πληρώσουν για τη δασική προστασία.
- Ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού για την ιδέα του PES με σκοπό την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία του δάσους.

Σύντομη περιγραφή της καλής πρακτικής:

Η πιλοτική δράση στο δάσος της Ανώπολης/Αγίου Ιωάννη στην Κρήτη, στην Ελλάδα επικεντρώνεται στις υπηρεσίες αναψυχής που μπορεί να παρέχει το δάσος στους τελικούς χρήστες. Παρά την απόσταση του από το αστικό κέντρο της πόλης των Χανίων, ένας μεγάλος αριθμός εθνικών και διεθνών επισκεπτών φθάνουν στην περιοχή, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο.

Τα τελευταία χρόνια, η αύξηση του πληθυσμού του εντόμου *Marchallina hellenica*, σε συνδυασμό με τις αυξημένες μέσες θερμοκρασίες το καλοκαίρι και τις σποραδικές αλλά έντονες βροχοπτώσεις κατά τη διάρκεια του χειμώνα, έχει πιέσει τα δασικά είδη. Ως αποτέλεσμα έχει παρατηρηθεί ένα υψηλότερο ποσοστό δένδρων που πεθαίνουν τα τελευταία χρόνια, απειλώντας ολόκληρο το οικοσύστημα.

Το δάσος είναι υπό τη κρατική δικαιοδοσία, αλλά οι περικοπές στον προϋπολογισμό και η περιορισμένη χρηματοδότηση δεν επιτρέπουν τις απαραίτητες ενέργειες δασικής προστασίας να λάβουν χώρα για τον μετριασμό του προβλήματος.

Στόχος της πιλοτικής δράσης ήταν η διοργάνωση δύο διαδοχικών ποδηλατικών αγώνων κατάβασης και ενός αγώνα τοξοβολίας, με σκοπό ένα μέρος των τελών συμμετοχής, που καταβάλλονται από τους αθλητές, να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση δράσεων δασικής προστασίας, έτσι ώστε ο τελικός χρήστης της δασικής υπηρεσίας (το κοινό που συμμετέχει στις αθλητικές εκδηλώσεις) να πληρώνει για την υπηρεσία που θεωρείται ότι είναι αποδεκτή για τις υπηρεσίες που λαμβάνει.

Κάθε συμμετοχή αναψυχής/αθλητικής δραστηριότητας, στην πραγματικότητα, πληρώνει ένα αντίτιμο συμμετοχής. Η πλειοψηφία του τέλους καλύπτει τα έξοδα οργάνωσης και το υπόλοιπο τμήμα κατευθύνεται στη χρηματοδότηση δράσεων που σχετίζονται με την δασική προστασία, η οποία θα εξασφαλίζει την αειφόρο παροχή υπηρεσιών αναψυχής/κοινωνικών υπηρεσιών στο μέλλον.

Οι Συγγραφείς:

FOREST SCIENCES CENTER OF CATALONIA (CTFC):

Juan Martinez di Aragon (Δασολόγος), Sandra Torreadella (Γεωγράφος), Elena Gorritz (Οικονομολόγος)

FOREST OWNERSHIP CENTER OF CATALONIA:

Teresa Cervera (Δασολόγος), Noemi Palero (Δασολόγος)

SLOVENIA FOREST SERVICE:

Robert Hostnik (Δασολόγος), Tina Simoncic (Δασολόγος), Dragan Matijasic (Δασολόγος)

REGIONAL FOREST OWNERSHIP OF PACA:

Louis-Michel Duhon (Δασολόγος)

CIHEAM MEDITERRANEAN AGRONOMIC INSTITUTE OF CREETE:

Chariton Kalaitzidis (Γεωπόνος)

ENVIRONMENTAL DEPARTMENT OF LIGURIA REGION:

Laura Muraglia (Επιστήμονας Περιβάλλοντος), Umberto Bruschini (Δασολόγος), Paolo Derchi (Δασολόγος), Andrea Vigo (Γεωλόγος)

REGIONAL CENTER FOR PRIVATE FORESTRY OF LANGUEDOC- ROSSILLON:

Pauline Marty (Δασολόγος), Michèle Lagacherie (Δασολόγος)